

קונוצער און אקטיוויטעס

רעגולערע אקטיוויטעס • און אקטיוויטעס • און אקטיוויטעס

הרב
יחזקאל דוד

מלכת
הסלט
האדמה

השוקנים
אלני

מסע אל הגאולה

פרשת כי תשא

הפרשה שלנו מתחילה בפסוק "כי תשא את ראש בני ישראל" ומספר בה על המניין של בני ישראל. לא כתוב "כי תפקד" או "כי תספר". השמוש במילים "כי תשא" דוקא, נותן לנו רמז לרעיון חשוב.

"כי תשא" זה אומר שיהודי צריך להתנהג באופן של נשיאת ראש, ללכת עם ראש מורם. זאת גאונה חיונית, שקשורה לחבור לקדוש ברוך הוא, ונקראת "גאון יעקב". זה מצב בו יהודי שמח ביהדות שלו.

זה יכול להראות כאלו שזה לא מסתדר עם מה שכתוב בשלחן ערוך, שאסור להיות בעל גאונה, אבל זו לא אותה גאונה. הגאונה השלילית מראה על מישהו שחושב שהוא דבר נפרד מהקדוש ברוך הוא, והגאונה החיובית היא גאונה של מישהו שקשור לקדוש ברוך הוא.

בזמן הגאולה נזכה להיות מאחדים עם הקדוש ברוך הוא. האחדות הזאת תרומם אותנו להיות כמו הקדוש ברוך הוא, שעליו אנחנו אומרים בשבת "הגאונה והגדלה לחי עולמים". נזכה לנשיאת ראש מצד הקדשה, מתוך אחד עם הקדוש ברוך הוא.

ואז, עלה לי רעיון. "בוא נגיד את הפרק של הרבי", אמרתי לו, "הרבי יעזר". עיניו של אהרן נפערו, "אתה באמת חושב ככה?" "כן!" אמרתי בבטחון, "כשאנחנו מבקשים עזרה מהרבי, הוא מוצא דרך לעזור!" שנינו יחד אמרנו את הפרק של הרבי...

ויט בער רזי אעפילען צו ייעג

וברגע שסימנו, הדלתות נפתחו לפתע! ילד מכמה אחרת נחלץ להציל אותנו. "בדייק עברתי ליד הדלת ושמתי לב שאתם עומדים בחוץ", אמר בעליוזת, "בטח פספסתם את המורים שקראו לכלם לחזור!" הוא החזיק לנו את הדלת ונכנסנו פנימה עם המון הכרת תודה. אהרן נדהם. היינו סף הכל שני ילדים שנתקעו מחוץ לבית הספר שלנו בנאשוייל, והרבי מצא דרך לעזור לנו! כל הספורים שספרתי לו, קבלו פתאום משמעות. הוא ראה בעצמו שהרבי באמת מחבר לכל יהודי ויהודי!

הרבי ימצא דרך

כפי שספר לפנה פריקמן

מאת משה (בן 10) רוטשטיין
נאשוייל, טנסי, ארצות הברית

ברנת הרבי התקימה מיד

בעמדו מול דלתות בית הספר, כל הספקות שהיו לאהרן נמוגו.

אני ומשפחתי בשליחות בעיר נאשוייל שבמדינת טנסי, בארצות הברית. מכיון שאין חידר חב"ד בקרבת מקום, אני לומד בחידר היהודי המקומי. יש כל מיני ילדים בכמה שלי. חלקם יודעים הרבה על יהדות, ויש אחרים שרק עכשו מתחילים ללמד על כך. כשליח של הרבי, אני מנסה להיות דגמה חיה ליהודי ולחסידי. בכל פעם שאני יכול, אני עוזר ומעודד את חברי בכמה ללמד תורה ולקיים מצוות. ילד אחד, אהרן, הפך לחבר טוב שלי. הוא ילד מאוד סקרן והוא אהב לשאול אותי כל מיני שאלות. נהניתי מאוד לעזור לו ללמד, וזה היה מאוד מיוחד לראות את ההתרגשות שלו מיהדות וקדשה.

לתת להשם את הטוב ביותר

פרשת פי תשא

מסע אל הפרשה

שלום לכם! אנחנו משפחת לוי: בתיה, מימי, חיים ויוסי – חילים בדיוק כמוכם. ברוכים הבאים לפודקסט שלנו, בו אנחנו מתכוונים להחיות את הלקחים מהפרשה. חילים, איך הלקח של השבוע הזה יכול להשפיע על חייכם? אילו שבועיים אתם יכולים לעשות בחיים שלכם? זכרו את השאלות האלה כשאתם נהנים מהפודקסט שלנו. אבל... אל תעצרו כאן! ערכו ראיונות משלכם ליד שלחן השבת. בחרו מישהו שיהיה האורח של הפודקסט ותדונו יחד איך לחיות את המסרים מהפרשה. מי יודע, אולי תגלו שבועיים משמעותיים עומדים לקרות.

הערה: האיורים למטרות המחשה בלבד ולא נועדו לתאר בצורה מדויקת את הדת האחרות הקדושות של הצדיקים הקדושים

כמו היצר הרע! אז בעצם השם אומר לנו להתרחק מהיצר הרע, להתרחק מהחמץ.

זה הדרך הראשון שאני עושה כל בקר. אני אומרת את זה בקול רם וברור! אפילו תשאלו את מימי!

כן, היצר הרע מנסה להיות חצפן, ולומר לנו לא להקשיב להשם. הוא אומר שאנחנו צריכים לעשות מה שאנחנו רוצים – כמו לשכב במטה במקום לקום ולומר 'מודה אני'.

כן, היא על המטה למטה במטת הקומות שלנו. כל בקר בתיה היא כמו השעון מעורר שלי – היא תמיד מעירה אותי כשהיא אומרת 'מודה אני'. היא קופצת כמו אריה!

ילדים, אתם צודקים! אנחנו חייבים להתרחק מה'חמץ' של היצר הרע, כדי להביא 'בכורים'. כשאתם נלחמים ביצר הרע בכל הכוח, אתם יכולים להביא להשם את המתנות הטובות ביותר!

אז, אם 'מודה אני' זו הדרך שלנו לתת בכורים, אז אני בטוח שהשם אוהב את הבכורים של בתיה!

כן! כמו ה'מודה אני' שלנו וברכות השחר בבקר, ואפילו צדקה מהכסף שלנו.

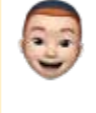
אני מקווה שכן. זו אחת המצוות האהובות עלי! אני אומרת 'מודה אני' ואני ממשיכה להודות להשם על כל הבריות הטובים האחרים שהוא נותן לנו. כמו לדגמה התורה!

ואז, כשאנחנו מתחילים את היום שלנו עם השם, כל שאר הבריות שאנחנו עושים מתבצעים באותו אופן – מלאים בתורה ובמצוות!

נכון, אנחנו גם מראים להשם כמה אנחנו אסירי תודה על התורה שהוא נתן לנו על ידי זה שאנחנו לומדים תורה ומקימים מצוות.

בהחלט. ועכשו, בואו נבקש מכל שאר החילים לחשב על זה גם הם: איך תלחמו ביצר הרע ותתנו גם אתם את המייטב שלכם להשם כבכורים?

מדברים. וזכרים מה השם אומר לנו קדם לכן בפרשת פי תשא, ממש לפני המצוה הזאת?

... וזהו עוד פרק נהדר של פודקאסט הפרשה. תודה לך מר גנן, שהצטרפת אלינו! אנחנו בהחלט נחשב על השאלה ונישם את התשובה בחיים היומיומיים שלנו. להתראות חילים בשבוע הבא!

אה, בדיוק למדתי את זה בשעור חמש! זה על פסח, נכון? בפרשה הזו השם אומר להזהר מאוד ולהתרחק מחמץ.

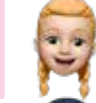
חמץ! כן, הבצק שתופח ונדל. הוא גורם לעצמו להראות גדול יותר ממה שהוא באמת. זה בעצם אומר שהוא מרגיש מאוד חשוב בעיני עצמו.

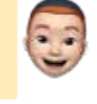
שאוכל לעקב אחרי הפרות שבהם אשתמש למצות בכורים.

אפשר שנתקשר היום לגנן? אני רוצה להקים יום אחד גנה משלי.

אה, למדנו על זה! 'בכורים' אלה הפרות הראשונים שמביאים לבית המקדש בשביל השם.

אוקי, בואו נלך על זה!

רינג... רינג...

בדיוק! אני בוחר את הפרות היפים ביותר שגדלו. אני נותן להשם את הפרות המשלמים והטעימים ביותר! כמו שכתוב בפרשת השבוע "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך". ואכן, אביא אותם לבית המקדש, ואתן אותם לכוהן. כך אתן את הבכורים שלי להשם.

צהרים טובים, ילדים! רק בדקתי את החוטים האדמים שלי, אבל אני יכול לקחת הפסקה ולדבר אתכם.

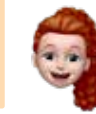
חוטים אדמים? איך מגדלים אותם?

יום אחד, תהיה לי גם גנה בארץ ישראל, ואני אביא גם את הפרות הראשונים והטובים ביותר להשם! הלואי ויכלתי להתחיל עכשו. אפילו כאן, ואפילו בגולה.

נו, יוסי, באמת! אמה לא יודע שחוטים לא גדלים על עצים?

את בהחלט יכולה! אני חושב שאת כבר עושה זאת, כל יום. את נותנת את הכי טוב מעצמך להשם מיד בבקר, כשאת מלאה באנרגיה.

חה, בתיה, ברור שאני יודע. סתם צחקתי. אבל אדון גנן, מה חוטים אדמים עושים בגנה שלך ולמה אמה צריך לבדק אותם?

אתה מתכוון כשאנחנו קמים בבקר ואומרים 'מודה אני'? 'מודה אני' היא הדרך שלנו לתת בכורים להשם?

אה, שמתי את החוטים האלה שם בעצמי. אסביר לכם, בתחלת העונה ראיתי את הרמון הראשון שלי כאן שהבשיל. אז קשרתי חוט אדם סביבו. וכך עשיתי את אותו הדרך גם עם שאר שבועת המינים, כדי

גנן

יוסי

חיים

מירי

בתיה

אברולת המגלים איך ביל המיליון

מאת חיה פוגל

מבצעים - נכון זה מרגיש כאלו הם קימים מאז ומתמיד? אפשר בכלל לדמין את החיים בלעדיהם? ובכל זאת, אולי קשה להאמין, אבל לפני שהרבי הציג כל אחד מ"מבצעי המצוות" שאנו מכירים כל כך טוב, הם פשוט לא היו קיימים.

הצטרפו אלינו למסע, אנחנו מגלים יומנים דמיוניים ישנים שיכלו להיות שיכים לילדים בדיוק כמוכם - ילדים שחיו (אולי) בתקופה שבה הרבי הכריז לראשונה על רבים מהמבצעים הללו.

מבצע יום הולדת

רב האנשים לא יחסו חשיבות רבה ליום הולדתם, עד שהרבי שנה זאת. בואו והצטרפו למסע של שמחה, בו הוא לומד על חגיגת יום ההולדת... בדרך יהודית!

כ"ה אדר תל"ח

יואל ביקר

הלילה, כשאכלנו עוף ותפוחי אדמה, אבא אמר, "ילדים, אתם מוכנים לשמע משהו בלתי יאמן שקרה היום?"
יומני, אני בטוח שאתה יודע שמאז שהרבנית חיה מושקא נפטרה, הרבי מתפלל בביתו עם מנגן קטן. אבא הולך לפעמים למנגן הזה.

"זה היה נראה כמו בקר רגיל", התחיל אבא, "סימנו שחרית, אנשים יצאו לעבודה הרבי כבר עלה לקומה השנייה, קפלת את הטלית שלי... ואו, פתאום, כלם סביבי הפסיקו את כל מה שהם עשו. הרמתי את מבטי, ולא האמנתי למראה עיני."

"הרבי ירד חזרה במדרגות!"

"הרבי נגש אל הסטנדר והתחיל לומר שיחה!"

"מה הרבי אמר?" שאלה שינא אחותי הגדולה.

"היום זה יום ההולדת של הרבנית חיה מושקא, והרבי דבר על כך, שלזכות ועלוי נשמתה, זהו זמן ראוי לקבוע ימי הולדת כיום מיוחד, עם התועדות ומנהגים מיוחדים ליום הזה."

"ימי הולדת?" שאלה אמא. "באמת?"

"כן, ענה אבא. "אתם מאמינים? אני לא יודע אם סבא בכלל יודע מתי יום ההולדת שלו. רגע, מתי שלי? מתישהו אחרי פסח, לא? כ"ו ניסן, כ"ז ניסן...?"

"כתוב ב'היום יום' של י"א ניסן שיום ההולדת של האדם הוא יום של חשבון נפש ותשובה", צין אחי הגדול. הוא תמיד יודע הכל.

"נכון", אמרה אמא, "והיתה תקופה לפני כמה שנים שבחורים היו נכנסים ל'יחידות' ביום הולדתם, אבל עדין אף אחד לא יחס באמת חשיבות מיוחדת לימי הולדת, זה היה ענין פרטי ושקט".

"עד היום!" אמרתי.

"כן, עכשו הכל הולך להשתנות", ענה דבי.

"נכון!" אמר אבא, "הרבי אמר שאנחנו צריכים לחגג את ימי ההולדת שלנו! אנחנו צריכים לעשות התועדות חסידיות שמחות עם חברים ומשפחה. לקבל על עצמנו החלטות טובות חדשות, ולהוסיף בקיום המצוות. גם ילדים!"

וואו, אני לא יכול לחכות כבר ליום ההולדת שלי!

למטה

חיל חזק לך

יואל ביקר

בסעודת משיח באחרון של פסח, הרבי דבר שוב על ימי הולדתו הרבי הראה לנו מקומות שונים בתורה שמספרים לנו על חשיבות ימי ההולדת.

לפני יומים, הדפיסו וחלקו רשימה מסדרת של כל מנהגי יום ההולדת, יש שם עשרה דברים שונים. הרבי ערך זאת בעצמו! אני רושם כאן הכל למטה ומוסיף תבת סימן ליד כל אחד מהדברים כדי שכאשר יבוא יום ההולדת שלי, לא אפספס אפלו דבר אחד.

אבל יומן יקר - אל תחשב שמבצע יום הולדת נשאר בסוד! פרסמה מודעה על עמוד שלם ב'ניו יורק טיימס', עתון ענק, והכותרת היתה "יום הולדת זה ענין חשוב". היתה גם מודעה בידיש ב'אלגמיר ג'ורנאל': "אל תפספסו את היום החשוב

ביותר בחייכם!" ועוד מודעות רבות שפרסמו בכל רחבי העולם! גם בארץ ישראל התקום קמפיין ענק!

שמעתי שבחלקת הדולרים, הרבי לפעמים מזכיר לילדים לעשות מסבה או התועדות לכבוד יום ההולדת שלהם! אני כבר ממש מחכה לקבל דולרים לפני יום ההולדת שלי!

וזה באמת מיוחד שקיום מנהגי יום ההולדת זה לזכות עלית הנשמה של הרבנית חיה מושקא. זה הופך את מבצע יום הולדת למיוחד ביותר עבורנו החסידים.

למטה

ט"ז אדר

יואל ביקר

יום הולדת שמח לי, אני בן מאה ושלוש... סתם צוחק, אני בן עשר.

אל תדאג, קימתי את כל מנהגי יום ההולדת שאני יכול לעשות לפני בר מצוה! ברוך השם שיש לי את הרשימה.

רוצים לשמע את הספור שספרתי בהתועדות יום ההולדת שלי? תקשיבו: "בכסלו שנה שעברה, בדרך חזרה מהאהל, פנה הרבי לרב קרינסקי ושאל: 'המשפחה שלך הכינה עוגת יום הולדת לכבוד יום ההולדת שלך?' הרב קרינסקי לא ידע מה לענות!

"הרבי אמר, 'נו, אתה עדין יכול להשלים את זה'. באותו לילה, הלך הרב קרינסקי הביתה וספר למשפחתו את מה שהרבי אמר. כמובן, הם הכינו עוגה וערכו התועדות חסידית!"

ואז סימתי עם הוראה מהספור: "הספור הזה מראה לנו כמה חשוב לרבי שנחגג את ימי ההולדת שלנו!" תודה לכלם שהצטרפתם להתועדות שלי ואל תשכחו לעשות גם אתם התועדות כשיגיע יום ההולדת שלכם... וכמוכן, אל תשכחו להזמין גם אותי!"

חברי, יקותיאל, שאל, "איך זה שימי הולדת לא היו תמיד כל כך חשובים?"

טוב שאבא ענה, כי אני בעצמי לא לגמרי ידעתי.

"הרבי אמר שבגלל שאנחנו הדור האחרון של הגלות", אמר אבא, "העבודה העקרית שלנו היא להפוך את הדברים הרגילים האחרונים לקדשה. כאשר אנחנו חוגגים את ימי ההולדת שלנו בצורה יהודית אנחנו הופכים יום רגיל ליום חג!"

אני מקווה שיום ההולדת שלי יקרב את המשיח הרבה יותר - תכף ומיד ממשי!

למטה

רשימת מנהגי יום הולדת:

• עליה

לקבל עליה בשבת שלפני יום ההולדת שלי. המשימה הזו תמתין מעט...

• צדקה

להוסיף בנתינת צדקה לפני שחרית ומנחה. אכניס מלוא הפך מטבעות לקפת הצדקה.

• תפלה

להתפלל בתוספת כונה בפרוש המלים ולומר את כל התהלים (או לפחות ספר אחד מתוך חמשת ספרי התהלים).

• קאפיטל

ללמוד ולומר את פרק התהלים החדש שלי.

• תורה

להוסיף בלמוד התורה - הן בנגלה והן בחסידות. למדתי כמה שורות תניא נוספות בעל פה, וכמוכן גם ספר המצוות.

• מאמר

לחזור מאמר חסידות (או חלק של מאמר) בעל פה. אני חושב שאעשה את זה כשאגדל קצת.

• הפצה

לעודד אנשים אחרים להתחזק ביהדות ובחסידות, עוד יותר מכפי שאנחנו עושים כל הזמן! קצת התביישתי, אבל הזמנתי

שואלים את פרופסור סקרנוביץ

איס חוקרים צעירים!
 הייס נספר איך נדפיסים כסף, מהי ארנונה, איך פועלים כבישי אגרה ומהו סיו הפרוטו והנלו. מוכנים לדפדף?
איס המבשרים? פואו נחיל!

שאלות לפרופסור יש לשלח לכתבת kids@kcm.co.il

מה זה כביש אגרה?

כביש אגרה הוא כביש שהנסיעה בו עולה כסף. בדרך כלל, הכבישים האלו נבנים בעזרת כסף של משקיעים פרטיים ולא רק על ידי הממשלה. רב כבישי האגרה הם כבישים מהירים מאוד, והם עוזרים לנו לקצר את הדרך ולאפשר לנו להגיע מהר יותר ממקום למקום.

כדי לשלם על הנסיעה, הנהגים יכולים לשלם בכניסה לכביש אצל פקיד, או שהתשלום מתבצע באופן אוטומטי בעזרת מצלמות שמצלמות את מספר הרכב ושולחות את החיוב לדעליו. ישנם גם מכשירים מיוחדים שמתקנים ברכב ומשדרים לכביש מי נוסע בו כדי לדעת למי לשלח את החשבון.

בדרך כלל, הממשלה היא זו שנותנת אשור לחברות פרטיות לבנות את הכבישים היקרים האלו. בתמורה לאשור הזה, החברות יכולות לגבות כסף מהנהגים במשך כמה שנים, אבל הן חייבות לדאג שהכביש יהיה תקין, מפתח ומטפל היטב. בנוסף, החברות האלו משלמות מסים ותשלומים שונים למדינה מהכסף שהן אוספות.

בישראל, הכביש המפרסם ביותר מסוג זה הוא כביש 6, שרבים מכירים אותו בשם "כביש חוצה ישראל".

מה זה 'ארנונה'?

ארנונה היא תשלום שכל התושבים שגרים בעיר או ביישוב מסים צריכים לשלם לעירייה. הכסף הזה לא נשאר אצל העירייה סתם כך, אלא הוא מיעד כדי לממן את כל הדברים שהעיר צריכה כדי לפעל בצורה טובה. בזכות הארנונה העירייה יכולה לדאג לספסלים שברחוב, לפנסים הרחוב שמאירים לנו בלילה, לנקיון של המדרכות, לגנון של הפארקים היקרים ואפילו להפעלת חוגים.

הסכום שכל בעל בית צריך לשלם, נקבע לפי גדל המבנה שלו. ככל שהבית או החנות גדולים יותר ומשתרעים על שטח רחב יותר, כך התשלום עליהם יהיה גבוה יותר. גם סוג השמוש במבנה משפיע על המחיר. למשל, חנויות, משרדים גדולים או בתי חרשת משלמים סכום שונה מזה שמשלמת משפחה שגרה בדירת מגורים רגילה.

במקרים רבים גם המקום של הבית קובע כמה נצטרך לשלם. בשכונות יקרה שבהן הבתים יקרים מאוד, הארנונה בדרך כלל תהיה גבוהה יותר מאשר בשכונות פחות יקרות או ביישובים אחרים. כך כל אחד תורם את חלקו בהתאם למה שיש לו, כדי שכלנו נוכל להנות מעיר מסדרת, נקייה ומוארת.

מה זה ברוטו ומה זה נטו?

כשמבגרים מדברים על "ברוטו" ו"נטו", הם מתכוונים להבדל שבין הסכום המלא לבין מה שנשאר לנו בסוף ביד. "ברוטו" הוא השם של הסכום השלם והמלא שאנחנו אמורים לקבל. "נטו" הוא השם של מה שנשאר לנו בכיס אחרי שמורידים מהסכום המלא כל מיני הוצאות או תשלומים שחייבים לשלם, כמו מסים למדינה. החלק שמורידים מהברוטו כדי להגיע לנטו נקרא בשם "טרה".

כדי להבין את זה טוב יותר, נוכל להסתפל על דגמה של משכרת. נניח שמישהו קבל משכרת של 5,000 שקלים נטו. כשהוא יסתכל בדף המשכרת שלו, הוא יראה שבפעם הגיעו לו בהתחלה 6,000 שקלים ברוטו. אבל בגלל שהיה צריך לשלם מסים שונים, הורידו לו חלק מהכסף (את ה"טרה") ונשאר לו רק 5,000 שקלים שאותם הוא באמת יכול לקחת הביתה ולהוציא.

הנה עוד דגמה. אם יש לנו חנות צעצועים ואנחנו מוכרים כדור ב-80 שקלים, זה לא אומר שהרוחנו את כל 80 השקלים האלו. כדי שהבנה תגיע לחנות שלנו, היינו צריכים קדם לקנות אותה מיבואן או ספק. אם שלמנו על הבבה 30 שקלים ומכרנו אותה ב-80 שקלים פהכנסה, הרווח שנשאר לנו הוא 50 שקלים.

איך מיצרים את שטר הכסף שלנו?

כבר מאות שנים שאנשים משתמשים בשטר כסף כדי לקנות מוצרים ושירותים. יחד עם המטבעות, השטרות הם הכסף המזמן שבו משתמשים בכל העולם. בגלל שלכל שטר יש ערך רב, צריך ליצר אותם בצורה מיוחדת מאוד שתשמר עליהם מפני בלאי וגם תגן עליהם מפני זיפנים. לכן, מדפיסים את שטרות הכסף בבתי דפוס סודיים ושמורים מאוד, בעזרת מכונות וטכנולוגיה מתקדמת.

התהליך מתחיל בניר, אבל זה לא ניר רגיל כמו במחברת. כדי שהשטרות לא יקרעו מהר, משתמשים בניר חזק במיוחד שעשוי מכתנה ומפשתן - צמחים נפלאים שבנורא העולם נתן לנו בטבע - ובמדינות מסוימות אפילו מיצרים אותם מפלסטיק. בתוך הניר הזה מחביאים סימנים מיוחדים שקשה מאוד להעתיק, כמו חוטים מתכתיים, סימני מים שרואים רק מול האור וסיבים זרחים שאפשר לראות רק עם פנס מיוחד של אור אולטרה-סגל.

הדפסת השטר נעשית בכמה שלבים מרתקים. בהתחלה מדפיסים רקע בצבעים מיוחדים, ואחר כך מוסיפים הדפסה תלת-ממדית שיוצרת בליטות קטנות שאפשר להרגיש עם האצבעות. על השטר מוסיפים גם הולוגרמות נוצצות שמשנות את הצבע שלהן כשמזיזים את השטר באור, ומדפיסים עליו מספר סדורי שונה לכל שטר ושטר. בסוף, מצפים את הכל בשכבת הגנה שקופה כדי שהשטר ישאר נקי וחזק לאורך זמן.

המכונות משתמשות בדיו מגנטי סודי, וחלק מהצבעים משנים את הגוון שלהם תחת סוגי אור שונים. אחרי ההדפסה, כל שטר נבדק על ידי "עין אלקטרונית" שמודאת שהכל יצא משלם, ואם יש שטר פגום הוא משמד מיד. בישראל, רק 'בנק ישראל' מרשה להדפיס שטרות, והם עושים זאת במקומות שמתמחים רק בכך. בגלל שהשטרות עוברים מיד ליד ומתבלים, מחליפים אותם בכל כמה שנים בשטרות חדשים ורעננים.

ספורי חיינו

בעריכת דבורה סילברשטיין

סמוך * מסמל שהשם בדוי.
הציורים למטרת המחשה בלבד ואין בכונתם לתאר במדויק את הוד תאר פניהם הקדושות של הצדיקים.

"השורשים שלנו" מבוסס על ספר הזכרונות שנכתב על ידי הרבי הקודם. מספר בו על תולדות אדמו"ר הגאון וההפשטות החסידות. כחלילים בצבאות השם, הספורים הללו גם מלמדים אותנו על ההיסטוריה שלנו, וגם מהיום הדרכה לחיים שלנו כחסידיים בימינו.

המנין של השוק

בפרק הקודם: כשהגיע לינוביץ', ברוך שהה בהתחלה בבית המדרש של הקברנים, אף הוא עזב בגלל החגיגות הרועשות בלילה. הוא מחליט לנסות את בית המדרש ליד רחוב השוק. הוא צופה בר' זלמן חיים השמש, בשעה שהוא נואם נאום מעורר השראה בפני אנשי העיר.

ר' זלמן חיים עצר לדבר עם מספר אנשים בדרך לבית המדרש: מוכר בשמים נמוך ושמןמו, נער בעל פנים סמוקות

עם סל גדול של לחמניות, קבצן שמנענע קפסה שיש בה רק מטבע בודד. עם כל אחד מהם הוא מחליף מלה או שתיים ויודע בדיוק מה לומר לכל אחד. לחלק מהם זו היתה הבטחה לעליה לתורה, עבור אחרים אלה היו מספר מלים נוגעות ללב על ערכה של תפלה, והיו כאלה שכל מה שהם היו צריכים זה את חיובו של ר' זלמן חיים, כדי לרומם את רוחם.

ברוך כבר התפלל שחרית, אבל הוא היה סקרן לדעת איך נראית התפלה במנין של ר' זלמן חיים?

ואכן, אותו מנין לא היה דומה לשום מנין אחר שברוך ראה. פועלים פשוטים התפללו לצד יהודים שחזותם אמרה שהם תלמידי חכמים. חלק מבני הכפר טעו בהגית מלים או אמרו "אמן" בזמן הלא נכון, אף איש לא צחק או תקן אותם, בנגוד לבתי הכנסת האחרים שברוך בקר בהם.

וכשנקראו לעליה לתורה, חלק מהאנשים, כמו זליג מוכר הפרות, לא ידעו אפילו את הברכות. ר' זלמן חיים קרא בסבלנות כל אחת מהן, מלה במלה כדי שיוכלו לחזור עליהן אחריו.

לאחר סיום קריאת התורה, ר' זלמן חיים הוציא קפת צדקה מעץ. ברב בתי הכנסת, היה זה הזמן שבו השמש אוסף כמה פרוטות עבור משכרתו. מספר אנשים פה ושם היו זורקים מטבע לעבר השמש, וזהו. אבל בית הכנסת הזה היה שונה.

"יהודים יקרים, מצוה גדולה לתת צדקה ליהודי נזקק. אבל דעו לכם, ישנן צורות שונות של צדקה, אחת מדרכי הצדקה הגבוהות ביותר היא לעזר לאדם להרויח פרנסה בעצמו. מי שתורם לקרן כזו, גם"ח של הלוואות, בודאי יזכה להרבה ברכות בעבודתו".

תור ארוך נוצר במהירות מול ר' זלמן חיים. ואפילו היו כמעט דחיפות, כלם רצו לתרם לגמ"ח.

לאחר סיום שחרית, הקהל התפזר, ור' זלמן חיים יצא שוב אל השוק. ברוך מצא חדר ריק והתישב ללמד גמרא. בהתחלה, היה שקט מחלט במקום, אף לאחר כחמש דקות, ברוך שמע קולות חלשים מהחדר הראשי. מנין נוסף החל וכך זה נמשך עד סוף הבקר: מנין אחר מנין, עם הפסקות קצרות של חמש דקות ביניהם, ולאחר מכן שעור בסביבות הצהריים; ושוב, מנינים ושעורים שנמשכו אל תוך הלילה.

במשך רב יומו, למד ברוך לבדו בחדר הצדדי. אבל כמה דקות פה ושם - לפני ואחרי התפלה או בדרך החוצה למצא עבודה כדי שיוכל למלא את מלאי הלחם שלו - הוא היה מקדיש כדי לצפות בעבודתו של ר' זלמן חיים.

ברוך מעולם לא ראה את השמש מתישב לנוח. מבקר ועד לילה ר' זלמן חיים היה עסוק בעזרה לאחיו היהודים. הוא עבר מנאום בשוק לנהול המנינים, ממסירת שעור חמש ורש"י לחלקת הכסף מהגמ"ח, ואיכשהו הוא מצא זמן לשבת ולעודד את רוחם של האנשים בין לבין.

בימי רביעי, ימי השוק בינוביץ', ר' זלמן חיים היה עסוק במיוחד. כי אנשים רבים היו זקוקים להלוואות לעסקיהם. היו גם הרבה יותר אנשים לדבר אתם, כי יהודים מהכפרים הסמוכים היו מגיעים לינוביץ' כדי למכר את מרביתם.

ר' זלמן חיים היה מבלה זמן רב עם אנשי הכפר הללו. כפריים רבים הגיעו ממקומות כה נדחים עד שאפילו לא היה להם בית כנסת משלהם. דבר ראשון הוא היה שואל אותם על משפחותיהם ועל הפרנסה שלהם, תוך הקפדה לברר אם הם זקוקים להלוואה או לעצה עסקית. לאחר מכן, הוא היה מציע בעדינות דרכים כיצד יוכלו לחזק את יהדותם, גם את היהדות של הכפר בו הם גרים. אולי יוכלו ללמד קצת תורה כל יום, אולי יוכלו להתאחד עם יהודים נוספים ולבנות בית כנסת בכפר שלהם, אולי יוכלו לשכר מלמד שילמד את בניהם תורה. בדרך זו, ר' זלמן חיים שנה רבים מהכפרים הסמוכים לינוביץ'.

אחד מאנשי הכפר שהשפע עמקות מעבודתו של ר' זלמן חיים היה יהודי בשם מרדכי הטוחן. מרדכי הגיע לראות את ר' זלמן חיים בכל יום רביעי ללא יוצא מן הכלל. בעידודו של השמש, מרדכי, שהיה אדם עשיר, ממון את בניית בית כנסת במקום מגוריו. ילדיו של מרדכי כבר גדלו, ולכן לא היה לו צורך במלמד, אבל מתוך הערכה ללמוד תורה הוא השיא את שתי בנותיו לתלמידי חכמים. וזה גרם להשפעה חיובית נוספת על הכפר בו התגורר מרדכי.

חתנו הבכור, אברהם שלמה, החל ללמד שעורים בבית הכנסת, ורומם את כל הקהלה. אנשי הכפר שהיו חסרי השכלה אבל מאוד ישרים, אהבו את השעורים. הם התאכזבו כאשר אברהם שלמה קבל עבודה כרב בעיר הסמוכה, והם החלו מיד לחפש לו מחליף.

המשך יבוא...

כּוּי אַתָּה, עֵגְבֻנְיָהּ?

העֵגְבֻנְיָהּ היא פְּרִי מִיַּחַד. לא, זו לא טְעוּת. היא אֲמֵנָם גְּדֹלָה בְּאֲדָמָה, וגַם מְבָרְכִים עָלֶיהָ "בּוֹרָא פְּרִי הָאֲדָמָה", וגַם אֲנַחְנוּ מִשְׁתַּמְשִׁים בָּהּ בְּעֵקֶר בְּמֵאֲכָלִים מְלֻוּחִים וְלֹא בְקַנּוּחִים - אֲבָל מִבְּחִינָה בּוֹטָנִית נִחְשָׁבֶת הָעֵגְבֻנְיָהּ לְפְרִי, כִּי הִיא גְּדֹלָה מִהַשְּׁחֵלָה שֶׁל הַפְּרִי וּמְכִילָה זָרְעִים.

לְעֵגְבֻנְיָהּ יֵשׁ טַעַם מְפֹלֵא, כִּי הוּא מְכִיל שְׁלוֹב נְדִיר שֶׁל מְתִיקוּת גְּדוּלָה וְחִמְצוּת גְּבוּהָה גַם יַחַד. הָעֵגְבֻנְיָהּ הִיא לֹא רַק טְעִימָה, אֲלָא גַם מְזִינָה מְאוֹד. הִיא מְכִילָה וְיִטְמִין סִי, וְחִמְרִים נוֹגְדֵי חִמְצוֹן שְׁטוּבִים לְבְרִיאוּת הַלֵּב וְהַעוֹר.

בְּרוּכָה הַבָּאָה מְאֻמְרִיקָה

הָעֵגְבֻנְיָהּ הַתְּגַלְתָּהּ בְּכָלֵל הַרְחֵק הַרְחֵק מִכָּאן, בְּאֻמְרִיקָה הַמְרֻכְזִית וְהַדְּרוֹמִית. הִיא גְּדֹלָה בְּטַבְעָה שֶׁל אֲזוּר פְּרוֹ, אֶקְוֹדוֹר וּמְקִסִּיקוֹ, שֶׁם גְּדָלוֹ אוֹתָהּ בְּנֵי הַמְּאִיָּה וְהָאֲצֻטְקִים לְפָנֵי כְּאֵלִפִּים שְׁנָה כְּבֵר. הֵם קָרְאוּ לָהּ בְּשֵׁפָה הִילִידִית שְׁלֵהֶם בְּשֵׁם "חִיטוּמְטֵל", וּמִשָּׁם הַמְּלָה הַתְּגַלְגְּלָה לְשֵׁם הַסְּפָרְדִי הַמְּכָר בְּכָל הַשְּׁפוֹת: "טוּמְטוּ".

הָעֵגְבֻנְיָהּ שֶׁל פַּעַם הִיְתָה קִטְנָה יוֹתֵר מִהָעֵגְבֻנְיּוֹת שֶׁל הַיּוֹם, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל בְּגִדְל שֶׁל עֵגְבֻנִית שְׂרִי. הָאֲצֻטְקִים נִהְגוּ לְבַשֵּׁל מִמֶּנָּה רְטֻבִים, וְאָפְלוּ הַשְּׁתַמְשׁוּ בָּהּ כְּתְרוּפָה לְכָל מִינֵי מַחוּשִׁים.

כּוּי מְפִיחַד מֵעֵגְבֻנְיָהּ?

לְפָנֵי כַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, הַגִּיעוּ הַכּוֹכְשִׁים הַסְּפָרְדִים לְאֻמְרִיקָה. יַחַד עִם הַזֶּהָב, תְּפֻוחֵי הָאֲדָמָה וְהַתִּירֵס - הֵם הִבִּיאוּ אֶתֶם מִהֵיבֶשֶׁת הַחֲדָשָׁה בַּחֲזָרָה לְאִירוּפָּה גַם אֶת הָעֵגְבֻנְיָהּ.

אֲבָל שֵׁם, בְּמִקוֹם לְקַבֵּל אוֹתָהּ בְּבִרְכָה, הִיא הַתְּקַבְּלָה בַּחֲשֻׁדְנוּת. לְמָה? כִּי הִיא הִיְתָה אֲדָמָה, עֵסִיסִית וְדוּמָה מְאוֹד לְפְרוֹת רְעִילִים כְּמוֹ דְלַעַת הָרַעַל. הִיוּ אֲפְלוּ שֶׁקָּרְאוּ לָהּ "תְּפֻוחַ הָרַעַל". אֲנָשִׁים פְּשוּט פְּחָדוּ לְטַעַם אוֹתָהּ.

בְּמִשְׁךְ שָׁנִים רַבּוֹת, הָאֲרוֹפְאִים הַשְּׁתַמְשׁוּ בְּעֵגְבֻנְיָהּ

חֵלְכֵת הַסִּלְט הָאֲדָמָה

כָּל יֶלֶד מְכִיר אֶת הָעֵגְבֻנְיָהּ. הִיא מְחִיכֶת אֵלֵינוּ מִהַסִּלְט, מִתְבַּשְׁלֶת בְּשִׁקְשׁוּקָה, וְאֲפִלוּ הוֹפְכֶת לְרֻטֵב שְׁכֵלֶם אוֹהֲבִים עַל הַפִּיצָה. אֲבָל מְאִיפָה בְּכָלֵל בָּא הַפְּרִי הָאֲדָם הַזֶּה? לְמָה קָרְאוּ לוֹ פַּעַם "רְעִיל"? וְאִיךְ הַפְּרִי הָעֵסִיסִי וְהַחֲמֻצְמֻץ לְפִלֵּךְ שֶׁל סִלְט הִירְקוֹת? • כְּתֻבָּה עֵסִיסִית וְטְעִימָה בְּיוֹתֵר...

עוד דברים מעניינים על עגבניה:

צבעה המסרתי של העגבניה הוא בדרך כלל אדם. אבל בימינו, פתחו זנים חדשים במגוון רחב של צבעים, כולל זני עגבניות צהובים, כתמים, לבנים, סגלים וירוקים.

בתחלה, כשהמציא השם "עגבניה", אנשים לא ממש התחברו אליו. הם העדיפו לקרוא לפרי האדם והעסיסי בשם "בדורה", שמזכיר את המלה הערבית לעגבניה: בדורה. והיו שקראו לפרי "עגבנית". אבל בסופו של דבר כלנו יודעים מי נצחה - העגבניה.

עגבניות ירקות מטוגנות הן מאכל פופולרי ומסרתי בדרום ארצות הברית. המנה מרכבת מפרוסות עגבניה ירקה, לא בשלה, המצפות בקמח תירס ומטוגנות בשמן רדוד. יש כל מיני גרסאות שונות למנה הזו, עם שנויים קלים ביניהן. לפעמים משתמשים בקמח חטה או בפרורי לחם במקום בקמח תירס. יש גם כאלה שלפני הטגון טובלים את הפרוסות במטבל כלשהו, כמו ביצה טרופה.

מזה שמונים שנה, מדי שנה בקיץ מתקיים בעיר ולנסיה בספרד פסטיבל "טומטינה", שבמסגרתו מתקיימת מלחמת עגבניות בהשתתפות עשרות אלפי אנשים. עשרות משאיות מביאות יותר ממאה טונות של עגבניות אל מרכז העיר, וירית תוחח סמלית מציגת את האות לפתיחת המלחמה.

יש אפילו פסק דין מיחד של בית המשפט העליון האמריקאי שעוסק ב...עגבניה. בפסק הדין בתיק "ניקס נגד הירד", מלפני מאה ושלשים שנה, קבעו השופטים כי העגבניה היא ירק ולא פרי. לפי החק האמריקאי באותה עת, הטל מכס מיחד על יבוא ירקות מחוץ לארצות הברית, ובחוק נכתב במפורש שפרות אינם נכללים בהוראת החק. יבואני עגבניות עתרו לבית המשפט נגד רשויות המכס, בטענה שהעגבניות צריכות להיות פטרות ממכס, כי הן פרות ולא ירקות. לצורך ברור הסגיה, השופטים נברו בהגדרות מלונגים ובאולם באו להעיד ממחים שונים מתחום המסחר בפרות וירקות. בסופו של דבר, בית המשפט הכריע לטובת רשויות המכס, ופסק שהעגבניה היא ירק, בגלל הדרך בה משתמשים בה ועל התפיסה הכללית בקרב הצבור.

בעולם מגדלים מעל מאה ושמונים מיליון טונות עגבניות מדי שנה. המדינות המובילות בגידול עגבניות הן סין, הודו, טורקיה, ארצות הברית ומצרים.

לפני כשלוש שנים, במעבדה בתחנת החלל הבינלאומית גדלו עגבניות. זה היה חלק מנסוי שמטרתו הייתה לבדק האם אפשר לגדל מזון בתנאים השוררים בחלל.

המיץ זכה במהירות להצלחה, והיה נפוץ בעקר אצל אנשי עסקים בשיקגו. הם נהגו לקרוא לו "קוקטיל מיץ העגבניות". לאחר חצי שנה, המיץ נהיה מפרסם בכל רחבי אינדיאנה ויותר ויותר אנשים החלו להפיק ולמכור אותו. לאחר שמיץ העגבניות צבר תאוצה, יצרנים מסחריים רבים שהפיקו את מיץ העגבניות החלו להוסיף מלח למיץ וגם תבלינים נוספים כמו אבקת בצל ואבקת שום.

מיץ העגבניות מכיל ברוב מיים, מעט חלבונים וממש מעט פחמימות ושמן. לעמת זאת, יש בו הרבה ויטמינים ומינרלים חיוניים.

ולסיום, כמה פעמים שמעתם או אמרתם את הבטוי "שטויות במיץ עגבניות"? חשבתם פעם על משמעות הבטוי הזה? הפנה של הבטוי הזה היא לבטא זלזול בדברים שנאמרו. המקור שלו הוא בבטוי בגרמנית: "קבטש מיט זוסה", ובתרגום לעברית: שטויות ברטב... למעשה, אין כל קשר בין משמעות הבטוי לעגבניה, שהשתרבה אליו רק בשביל החרוז. אז בפעם הבאה שתמצאו זלזול (עדיף שלא...), תוכלו לומר "שטויות במיץ תותים", "שטויות ברטב ירקות", או אולי "קבטש מיט זוסה"...

ואנחנו גם אוכלים די הרבה עגבניות. בישראל כל אדם צורך בממוצע כחמשה עשר קילוגרם של עגבניות מדי שנה.

למעשה, כבר לפני כמאה שנה, חקלאים יהודים גדלו עגבניות בשדות. אבל האקלים החם והיבש ששורר כאן היה אתגר. עם הזמן, בזכות השקיה חכמה, פתוחים חקלאיים כמו חממות חכמות וידע מדעי - ישראל הפכה לאחת המדינות החדשניות בעולם בגידול עגבניות.

אפילו זן מיחד של עגבניות נולד כאן, וזוהי כמוני עגבנית השרי. את הרעיון לעגבניה קטנה ומתוקה פתחו כבר במקומות אחרים, אבל עגבנית השרי שפתחה באוניברסיטה העברית בירושלים לפני כארבעים שנה, נחשבת לאחת המצלחות והנמכרות בעולם. היא מתוקה, עמידה, יפה - ומגיעה בצבעים שונים: אדם, כתם וצהב.

עוד פתוח שהמציא כאן בארץ הוא העגבניות החדשות "בטעם של פעם", שפתחו לאחרונה. הן ממש מתוקות, ומזכירות מתיקות של פרות עסיסיות ומתוקים מאוד כמו מנגו.

אגב, יש חממות בנגב שמגדלים בהן עגבניות בלי אדמה בכלל. זה נקרא הידרופוניקה - גידול בצנורות מים עם חמרים מזינים. כך אפשר לחסוך מים, להגן מפני חרקים, ולקבל יבול איכותי.

במיץ עגבניות

מיץ העגבניות נוצר לראשונה על ידי השף לואי פרו, לפני מאה ושמונה שנים, במלון פרנץ' ליק ספרינגס באינדיאנה שבארצות הברית. כאשר נגמר ללואי מיץ התפוזים במטבח, הוא חפש תחליף מהיר ואלתר שלוב של עגבניות סחוטות, סכר ורטב מיחד.

כשיח נוי בגנים ולא העזו להכניס אותה לפה. לקחו כמעט מאתיים שנה עד שהחלו להבין שהעגבניה ממש לא רעילה, אלא להפך - היא מאוד בריאה וגם טעימה.

ברגע שהפחד עבר, העגבניה הפכה לפרי מבקש ופופולרי ביותר. באיטליה התחילו לבשל רטבים מעגבניה, ובצרפת היא הפכה לרכיב חשוב במטבח. ואז העגבניה פגשה את הפסטה ואת הבצק - וכך נולד אחד השלובים הכי מפורסמים בעולם. העגבניה הפכה לאחד הרכיבים הבסיסיים של הפיצה האיטלקית, לחלק בלתי נפרד מסלט הירקות ולמרכיב הרטב עבור הפסטה.

אגב, לארצות הברית ושאר צפון אמריקה הגיעה העגבניה דרך אירופה ולא ממקסיקו השכנה. זה כמו לנסע למטולה דרך אילת... תסתכלו על מפת הגלובוס, ותראו איזה סיבוב הייתה צריכה העגבניה לעשות כדי להגיע מדרום אמריקה לצפון אמריקה. זה קרה משום שראשוני המתיישבים בצפון אמריקה הביאו את העגבניה איתם מאנגליה, ארץ שבה העגבניות סוף סוף החלו להתקבל באותה תקופה כמזון טעים ולא מסכן.

העגבניה שלנו

העגבניה היא אולי לא מקומית, אבל היא בודאי מרגישה כאן כמו בבית.

אין כמעט בית בארץ שאין בו עגבניות. בסלט ירקות, בשקשוקה, בפיצה וברטב לפסטה - היא מרכיב בסיסי. גם בגנים ובבתי ספר, לא נדיר למצוא גנות ירק שבהן הילדים שותלים עגבניות, מגדלים אותן ולומדים על מחזור החיים שלהן.

תשעה מהבתים הצרים ביותר בעולם

תארו לעצמכם בית כל כך צר שאפשר לגעת בשני הקירות בו זמנית עם הידיים! נשמע מוזר, נכון? אבל יש כאלה בתים באמת בעולם! אנשים בנו בתים צרים מסבות שונות. חלקם בנו כי נמאס להם משכנים, חלקם פי רצו לחסוך כסף, וחלקם פשוט רצו לנסות משהו חדש ומיוחד. בואו נכיר תשעה בתים צרים מאוד מרחבי העולם

הבית הצר - בוסטון, אמריקה

בעיר בוסטון יש בית בן ארבע קומות שהוא הכי צר בכל העיר! הבית הזה רחב רק שלושה מטרים. במקום דלתות בין החדרים, יש שם רק קומות שמפרידות ביניהם. יש הרבה ספורים על הסכה לקר שהבית נבנה במקום הזה.

רחוב בדפורד - ניו יורק, אמריקה

הבית הזה רחב רק שלושה מטרים, אבל גרו בו אנשים מפרסמיו! יש בו גרם מדרגות שעולה בסיבוב ויש דלת סודית שמובילה למרתף. מאחורי הבית יש גנה גדולה ויפה. הבית נבנה בשנת תרל"ג (1873) והוא עשוי לבנים אדמות.

בית הנקמה הולנסברי

וירג'יניה, אמריקה

הבית הפחל הקטן הזה נבנה כי בעל הבית כעסו נמאס לו שאנשים וכרכרות עוברים בסמטה ליד הבית שלו, אז הוא בנה בית צר בשנת תק"ץ (1830) כדי לחסם להם את הדרך.

רחב הבית רק שני מטרים ויש בו שתי קומות. עדין אפשר לראות סימנים על הקירות מגלגלי העגלות הישנות!

סינגל 166

אמסטרדם, הולנד

באמסטרדם יש בית עם כניסה רחבה רק שני מטרים! הבית הזה נבנה ליד תעלה יפה והוא דחוס בין שני בתים גדולים.

הדירים בנו אותו צר כדי לשלם פחות מסים, כי פעם שלמו לפי רחב הבית. הבית הולך ונעשה רחב יותר ככל שנכנסים פנימה.

חובביה

צבעו בסבלנות - אין צורך למהר. קחו את הזמן, הצביעה היא פעולה מרגיעה.

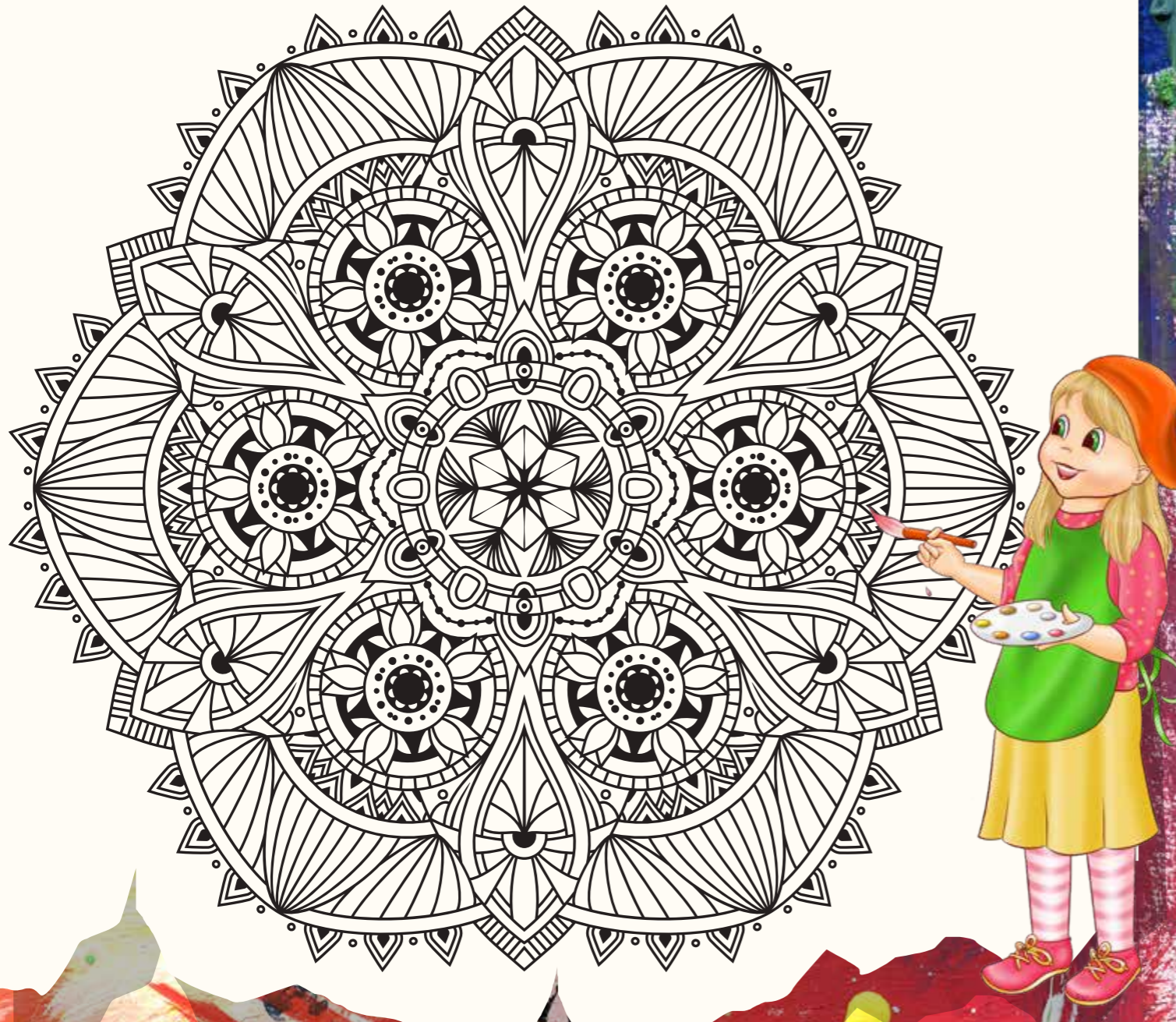
כשסיימתם: שלחו אלינו צלום של היצירה המוגמרת שלכם! בקשו מההורים לצלם את המנדלה הצבועה ולשלח אותה לכתבת הדאר האלקטרוני שלנו. אל תשכחו לציין את שמכם, גילכם ואת שם הישוב שלכם ואולי תזכו בפרס.

ילדים יקרים, היום נצבע מנדלה יפה ומיוחדת! מנדלה היא ציור עגולי וסימטרי.

לפני שמתחילים לצבוע: הכינו את כל הצבעים שאתם אוהבים - צבעי עפרון, מרקרים או צבעי פנדה. שבו במקום שקט ונעים. קחו נשימה עמקה והתרכזו. **הנחיות לצביעה:** התחילו מהמרכז - מצאו את מרכז המנדלה והתחילו לצבוע משם החוצה.

בחרו צבעים בהדרגה - אפשר להתחיל בצבעים חמים (אדום, כתום, צהוב) במרכז ולהתקדם לצבעים קרים (ירוק, כחול, סגול) בחוץ.

שמרו על סימטריה - נסו לצבוע אותו דגם באותו צבע בכל הצדדים, כך שהמנדלה תהיה מאוזנת.

בית ברחב כשני מטרים

לונדון, אנגליה

רחב הבית הזה בלונדון הוא רק שני מטרים! יש בו שני חדרי שנה וחדר אמבטיה אחד. למרות שהוא קטן, יש לו גג שאפשר לעלות עליו ולצפות על העיר. הבית נבנה בשנת תשנ"ו (1996) במקום שהיה פעם חניה.

בית ברחב שלושה מטרים - וושינגטון, אמריקה

הבית הזה שונה מהאחרים - הוא רחב יותר מלפנים ויותר צר מאחור. מלפנים הוא ברחב שלושה מטרים, אבל בפנים יש רק שנים וחצי מטרים.

יש בו חדר שנה אחד ואחד וחצי חדרי אמבטיה, ויש לו גם מרתף.

בית הפער

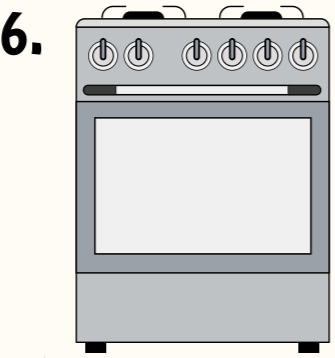
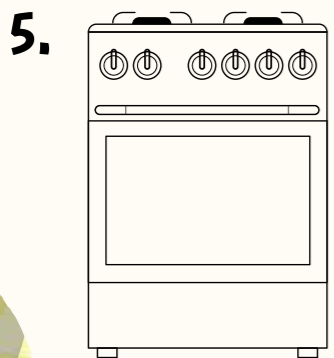
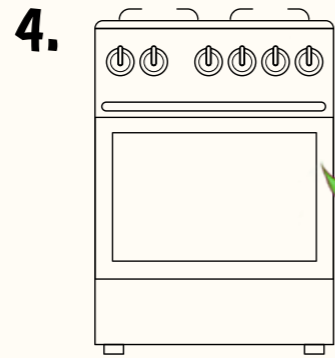
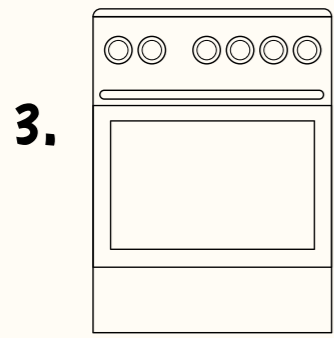
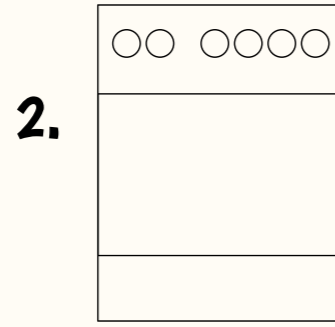
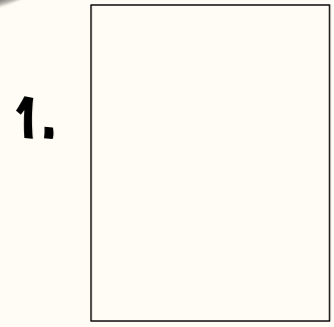
לונדון, אנגליה

האדריכל לוק טוזר בנה את הבית הזה בשנת תשס"ז (2007). הבית ברחב שנים וחצי מטרים ויש בו ארבע קומות. הבית הזה חכם מאוד! יש בו מערכות שחוסכות חשמל ומים, חלונות שנפתחים מעצמם וחדרים מיוחדים ששומרים על החם.

לוחצים לביר

צירו ופלקו קו את התוצאה
ואולי תזכו להכרז!

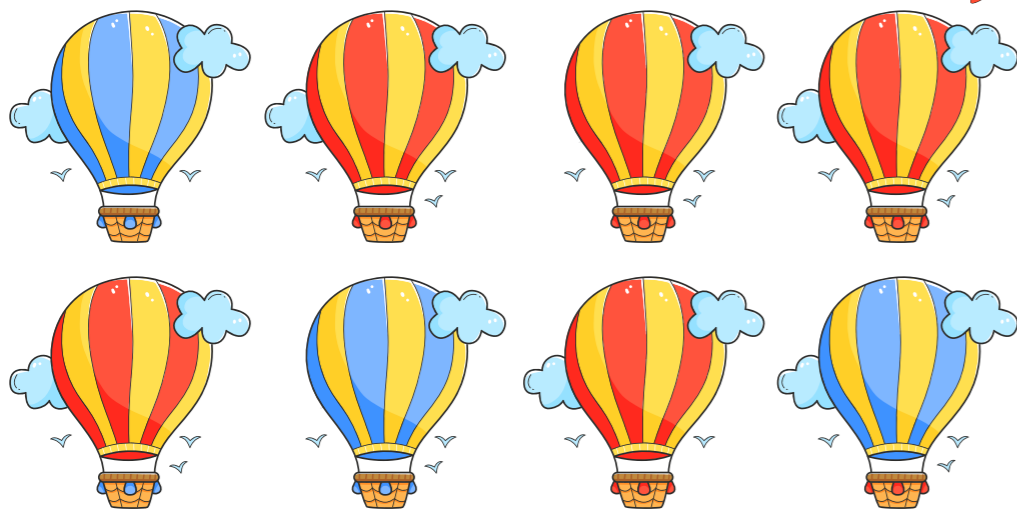
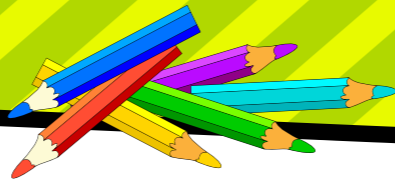

מיה יוצא דפן

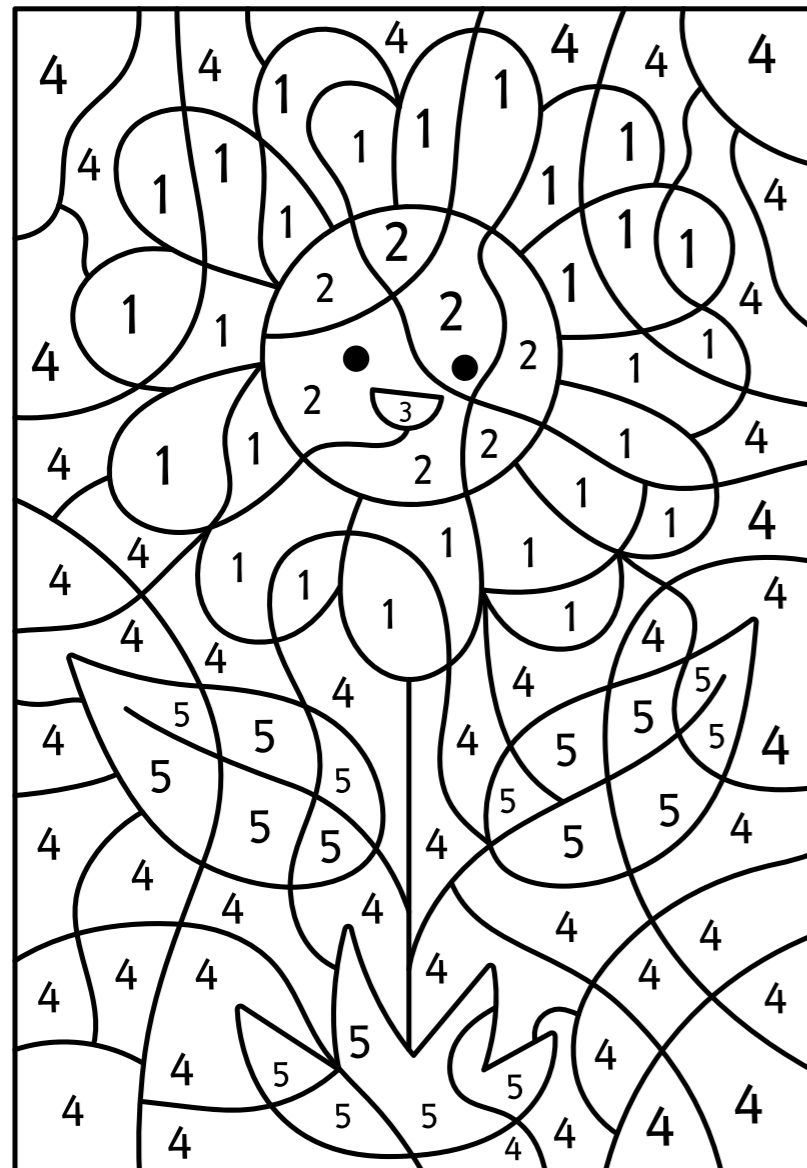
מזכאן את התמונה השונה בקרב רבועיה

רק שניים מהאיורים זהים לגמרי. הסתכלו היטב על כל הפרטים והצבעים - האם תצליחו למצוא אותם?

בצעו לפי מספר!

התבוננו במספרים בתוך הציור וצבעו כל חלק בצבע שמתאים למספר שמופיע בו

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

תצפית-העל הנכונה

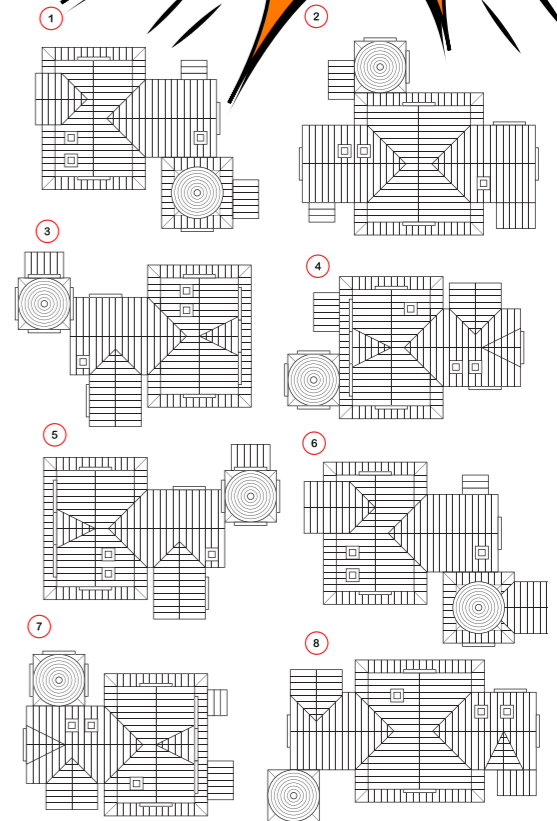
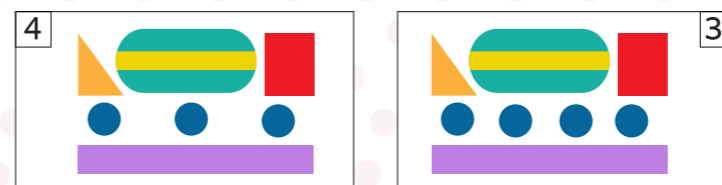
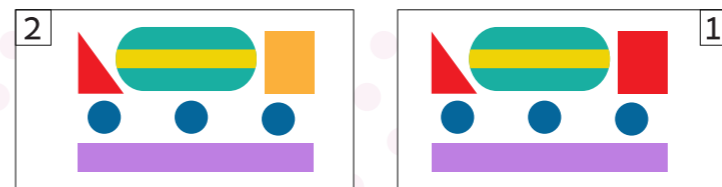
לפניכם איור של בית בתלת-ממד ומספר אפשרויות לתצוגה מלמעלה. רק אחת מהן תואמת בדיוק למבנה האמיתי.

התבוננו בפרטים, חשבו במרחב, ובדקו איזו מהאפשרויות מציגה את הבית כפי שהוא נראה מלמעלה.

מצאו את המשאית הנכונה

התבוננו במשאית המוצגת ומצאו את הסט הנכון של חלקיה! בחרו מבין האפשרויות את קבוצת החלקים המתאימה.

חידת היסיון

בבית ספר 100 תלמידים. כל אחד לוחץ יד עם כל האחרים פעם אחת בלבד.

כמה לחיצות יד התרחשו?

פתרון החידה חסייון קודם:

שקילה 1: שלוש קבוצות של 3 לוחות. אם 3 מול 3 שווים, הלוח השבור בקבוצה השלישית.

שקילה 2: 1 מול 1.

אם שווה - השלישי הוא הפגום.

2 שקילות מספיקות.

לוי יצחק סיבולובסקי בן 7 וחצי מרר חומה ירושלים.

לאה אכולאי קרית חיים

מצאתי עבודה!
איפה? בספריה.
איך סמ?
סיפור ארוך...

חנה מושקא בק, לוד

אלני אלמלך בן 8

אביאל אכולאי מקרית חיים

האנחה שלנו

ילדים יקרים!

אנחנו מזמינים אתכם להמשיך לשלוח לנו:
😊 ציורים 😊 חידות 😊 בדיחות 😊 תמונות
😊 שירים 😊 יצירות מכל סוג

את התוצרים שלחו
לכאן: kids@kcm.co.il

אנחנו כבר מחכים לראות
מה תכינו לנו!

דוד מ. ובנימין י. כפרן

לוי יצחק סיבולובסקי בן 7 וחצי מירושלים הר חומה.

חנה ברוד בת 9 שליחה בהדרה

הלל פבזר, בן 5, ירושלים

יוסף יצחק אלובובסקי מבני ברק בן 9

דודי יוסף יצחק דדון טבריה

אנשי הלוי קרית רכין מאלה הצחק

יוסי פיזוב בן 4 שליח של הרבי בעיר רמלה

דובר קיי 5 נוף הילל

שנאור זלמן תם בן 11 קרית גת

מוסי ונקרט, שליחה בעיצדה טאני שבתאלנד

אלני זכטמן, כיתה ב', רחובות

בת-שבע אלדשטיין צפת

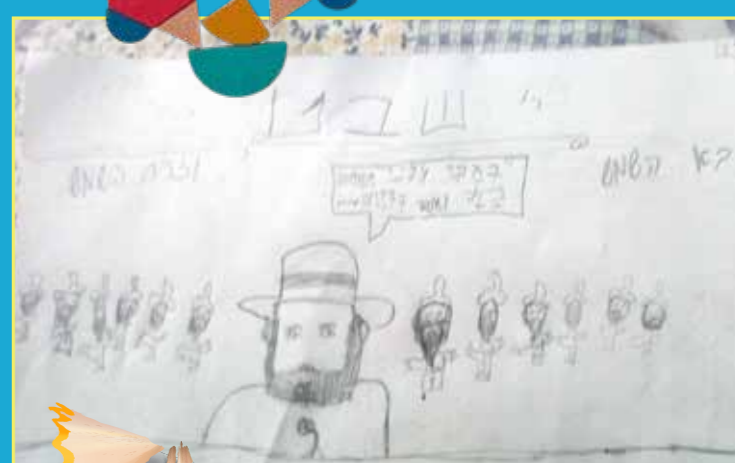
ברוך מרדכי ווייס בן 10 ירושלים

מוסי טורנהיים בת 7 מערד

יוסי ואסתי פלאטקא ארגטינה

שולם פלדמן, בן 8, קרית מלאכי

ריקי אנלסמן בת 5
שליחה באיזיפה ספרד

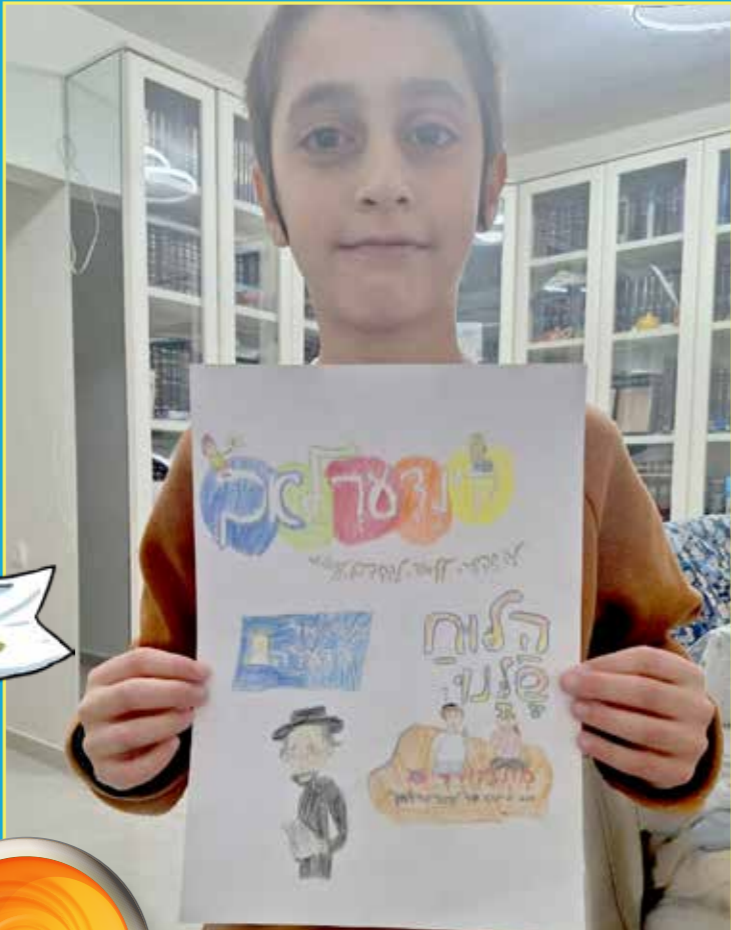
שמאל ברוד מצפת בן 7.5

שמאור זלמן פפנהיים שליח הרבי במצפה צמס

משי ינקוביץ ראשון לציון

מענדי ביינדמן ביתר צליל

חוק
הבורקסים:
לבינה זה
משולש,
תפוח אדמה
זה ריבוע,
תרד זה לא
טעים

מוסיא ברוד

מאד הר סיני (צמורה שרה מידן)

שולם פלדמן, בן 8. קריית מלאכי

רבקה זביוקי טוין, לוד

פראדי הלוי, כפר סבא

סוחר יצרות ר' מושה מפולונק חסיד של אדמו"ר האמצעי. (מושי מרקוס בן 9 ירושלים)

צמס טרבעק בן 6

אלדני יהודה בת 4 וחצי מלוד

רחל טרבעק בת 7

כנס "שבת פלסטלינה" שלום דובער לוטין מתל אביב, בן 9

פראדי הלוי, כפר סבא

על צפרן, פיית

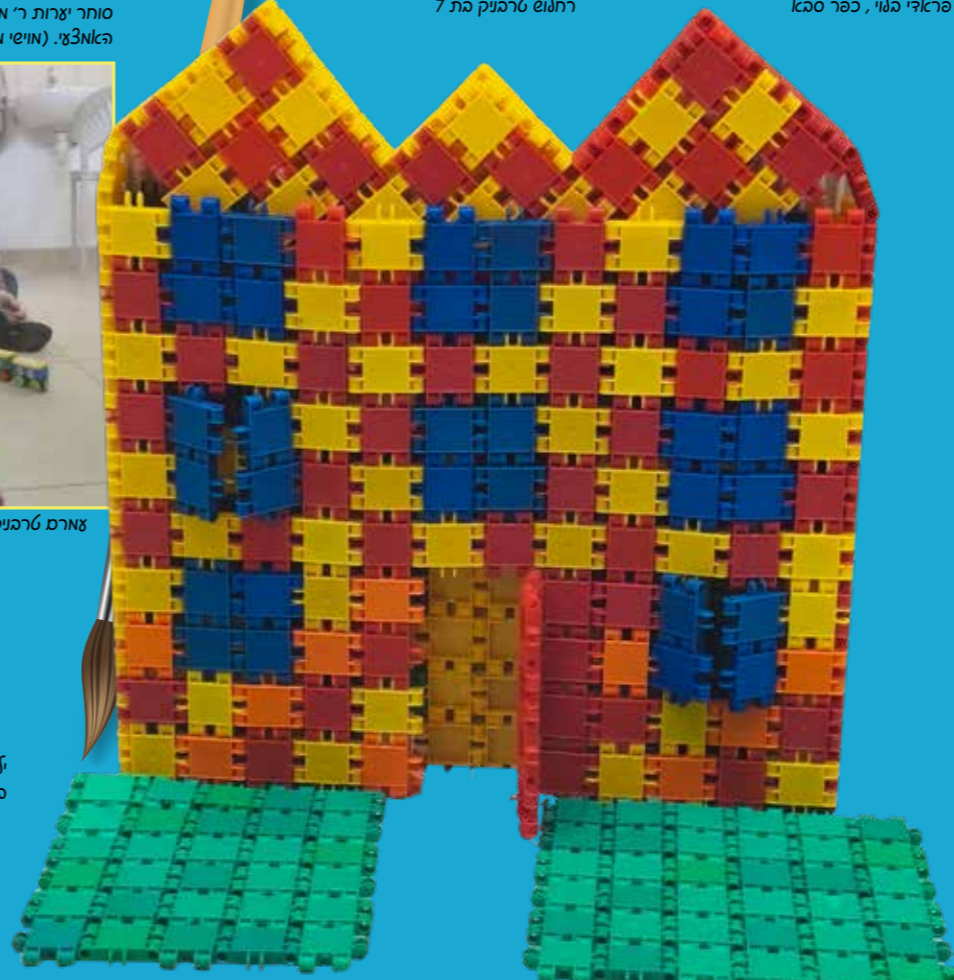
אלעזר קוסקס בן 6, כפר חב"ד

מוסי פבזנר, בת 6, ירושלים

אני לא ציף,
אני רק מנסה
לשוחן

ילדי משפחת דיטש
באר שבע

ארים טסר, קריית מלאכי

מענדי דדון בן 6 טבריה

יוסי מיכאל, בן 10, כיתה 1 ת"ת דברי מנחם נתנה

לא אומרת לעולם

נכתב על-ידי פיגי מייקס
איורים: מריוש זבדיר

בואי מוסיא, בואי נכתב את המכתב

אבל אני לא סומכת עליכן לדקה ז'ידובקות! אני רוצה לראות אתכן כל זמן הכתיבה, עד שתחזירו לי את העט שלי

סוף סוף, ריבה! את מאמינה שאנחנו עומדות ממש לשלח את המכתב? ברוך השם!

חומות, ריבה ומוסיא שפירא, הורשל, רוסייה

את אומרת זאת ברצינות? כן, מי שיקבל את המכתב ישלם כפול בסוף, אתן לא צריכות לשלם כדי לקנות בול!

ואו, ריבה! השם עושה אתנו כל כך הרבה חסדים!

אין לנו כסף כדי לקנות בול, אבל מוסיא, השם יעזר לנו בדיוק כפי שראינו בברור שהוא עזר לנו עד עכשיו

שכחתי לגמרי שצריך גם בול כדי לשלח את המכתב! כל החדשים האלו שאנחנו עומדות קשה כדי למצא את קרובי המשפחה שלנו... השם, זה כבר יותר מדוי?

ריבה?